

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
5 вересня 2018 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФІЛОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ (МОВА, ЛІТЕРАТУРА)

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
освітня програма Українська мова і література

Миколаїв – 2018

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Ситченко Анатолій Люціанович, проректор з науково-педагогічної роботи МНУ імені В. О. Сухомлинського, доктор педагогічних наук, професор;
Мхитарян Ольга Дмитрівна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат педагогічних наук.

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «29» серпня 2018 року

Завідувач кафедри української мови і літератури _____ (Філатова О. С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол № 1 від «30» серпня 2018 року

Голова навчально-методичної комісії _____ (Мхитарян О. Д.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол № 12 від «5» вересня 2018 року

Голова навчально-методичної комісії університету _____ (Василькова Н.І.)

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Педагогічні технології філологічної освіти (мова, література)» складена відповідно до освітньо-професійної підготовки магістрів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 «Середня освіта» 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: педагогічні технології філологічної освіти (мова, література) у навчальному процесі загальноосвітніх шкіл та закладів вищої освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: філософія, естетика, культурологія, історія, літературознавство, мовознавство, педагогіка і методика навчання та виховання, соціологія.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу «Педагогічні технології філологічної освіти (мова, література)» – удосконалення якості знань і вмінь слухачів курсу з проблеми технологізації навчального процесу – удосконалення професійної підготовки майбутніх викладачів мовно-літературних дисциплін у вищій школі з проблеми технологізації навчального процесу в умовах виконання ними своїх службових обов'язків на засадах демократизації й гуманізації української вищої школи.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Педагогічні технології філологічної освіти (мова, література)» є:

- визначити філософське підґрунтя сучасних технологій навчання мови та літератури;
- з'ясувати лінгвістичні засади аналізу мовних явищ в контексті технологізованого навчання;
- розкрити літературознавчі основи шкільного вивчення художнього твору в умовах технологізованого навчання;
- висвітлити психолого-педагогічні передумови формування мовної особистості та читацьких умінь у процесі технологізованого вивчення предмета;
- схарактеризувати методичну проблему технологізації мовно-літературної освіти;
- засвоїти актуальні теоретичні моделі технологізованого вивчення мови та літератури;
- розглянути навчальні моделі різних технологій вивчення мовних явищ та художнього твору.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають оволодіти такими **компетентностями**:

I. Загальнопредметні:

- уміти планувати навчально-виховну роботу викладача з урахуванням сучасних тенденцій розвитку методичної науки і практики;
- знати основи мовознавчих, літературознавчих і методичних дисциплін філологічного циклу;
- володіти психолого-педагогічними засадами організації навчально-виховного процесу у вищій школі та загальноосвітніх навчальних закладах нового типу;
- удосконалювати вміння аналізувати художні твори на основі знання теоретичних засад літературного аналізу;
- удосконалювати вміння аналізувати мовні явища на основі знання теоретичних засад лінгводидактики;
- уміти методично грамотно опрацьовувати нормативні документи та науково-методичні першоджерела, сукупність яких регулює навчально-виховний процес у вищій школі та загальноосвітніх навчальних закладах нового типу;
- розвивати вміння творчо створювати та реалізувати навчальні моделі лекційних, практичних і лабораторних занять із мовознавчих, літературознавчих і методичних дисциплін, ефективно проектувати виховну та наукову роботу на основі засвоєних педагогічних технологій;
- формувати вміння творчо застосовувати набуті знання під час проходження виробничої практики;
- уміти аналізувати педагогічний досвід колег, цілеспрямовано підвищуючи свій освітньо-професійний рівень;
- упроваджувати ІКТ у ході навчально-практичної, наукової роботи та майбутньої професійної діяльності;
- засвоїти основні досягнення історії вітчизняної та світової філософської, лінгвістичної, літературознавчої, психолого-педагогічної та методичної думки;
- уміти застосовувати досягнення національної та світової культури під час розв'язання особистих професійних та життєвих проблем;
- формувати вміння чітко й логічно висловлювати власні думки завдяки засвоєнню основ культури мислення;
- володіти етичними та правовими нормами організації навчально-виховного процесу під час навчання дисциплін філологічного циклу на технологічній основі;
- набути вміння власної оцінки історичних процесів в Україні та за її межами у зв'язку з інтерпретацією художніх творів;
- вільно орієнтуватися у вивченому матеріалі з проблеми педагогічних технологій філологічної освіти;
- володіти вмінням планувати та здійснювати самостійну пошукову діяльність;
- формувати вміння наукової організації педагогічної праці;

– уміти здійснювати пошук необхідної інформації, використовуючи довідкову літературу, електронні бази даних та ІКТ.

II. Фахові:

– здатність орієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку мовно-літературної освіти в Україні;

– знати мовознавчі, філософсько-літературознавчі, психолого-педагогічні та методичні засади сучасних технологій навчання літератури;

– здатність оперувати основними поняттями й термінами педагогічних технологій філологічної освіти (мова, література);

– уміти проектувати різноманітні теоретичні моделі технологізованого вивчення мови та літератури на основі засвоєних концепцій формування в учнів мовної та читацької компетентності;

– уміти розробляти навчальні моделі різних технологій вивчення мовних явищ та художнього твору;

– потреба застосовувати елементи технологій навчання мови та літератури у власній професійній діяльності;

– екстраполювати засвоєні основи технологій навчання української мови та літератури на вивчення предметів в умовах інклюзивної освіти;

– володіти методикою виховання в учнів загальноосвітніх закладів нового типу та студентів вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації засобами вивчення мови та літератури на технологічній основі усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, бажання дотримуватися здорового способу життя, а також здатності протистояти злу, примітивним поглядам і смакам, зокрема запобігання та протидії домашньому насиллю.

На вивчення навчальної дисципліни виділено 120 год. / 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Наукові засади сучасних педагогічних технологій

Тема 1. Методологічне підґрунтя педагогічних технологій мовної освіти. Методологічне підґрунтя педагогічних технологій мовної освіти. Технологічний підхід в мовній освіті. Сутність та основні ознаки педагогічної технології навчання мови. Історія становлення педагогічних технологій мовної освіти. Класифікація педагогічних технологій мовної підготовки.

Тема 2. Теоретичні основи технологізації вивчення літературознавчих дисциплін. Теоретичні основи технологізації вивчення літературознавчих

дисциплін. Перспективні педагогічні технології: філософсько-літературознавчі, психолого-педагогічні, методичні засади технологізації літературної освіти.

Кредит 2. Перспективні технології навчання української мови.

Тема 3. Технології загальної мовної освіти. Технології загальної мовної освіти. Характеристика основних технологій у навчанні української мови. Технологія сучасного уроку мови та її складові. Системний підхід у навчанні мови. Інтерактивне навчання мови як сукупність технологій. Інтерактивні методи навчання мови.

Особистісно орієнтована освіта і технології. Особистісний підхід у дидактиці та історія його виникнення. Концептуальні положення, мета і завдання особистісно орієнтованого навчання мови. Особистісно орієнтовані технології на уроках української мови та їх характеристика.

Інтегрована технологія в навчанні української мови. Міжпредметні зв'язки з української мови та їх типи. Типи інтегрованих уроків з української мови.

Проектна технологія в навчанні української мови. Організаційні умови реалізації навчально-виховних проектів. Типи навчальних проектів. Технологія навчання мови як дослідження. Технологія організації групової діяльності. Особливості і функції групової діяльності на уроках мови. Методика організації роботи в групах.

Технологія розвивального навчання. Історія виникнення розвивального навчання. Проблемність у навчанні мови.

Інформаційні технології в лінгводидактиці. Основи інформаційної культури учнів та вчителів. Основні типи комп'ютерних навчальних програм з української мови.

Тема 4. Сучасні технології мовної освіти у ЗВО. Сучасні технології мовної освіти у ЗВО. Перспективи впровадження інформаційних технологій у сучасній мовній освіті. Дистанційна освіта в лінгводидактиці.

Модульна технологія. Вивчення програмового матеріалу укрупненими частинами.

Інноваційна діяльність учителя-словесника. Значення інноваційної педагогічної діяльності для розвитку системи сучасної мовної освіти та професійного становлення вчителя-словесника. Педагогічний досвід та його співвідношення з педагогічною інновацією. Антиінноваційні бар'єри у професійній діяльності вчителя-словесника та шляхи їх подолання. Рівні готовності вчителя-словесника до інноваційної діяльності, її структура, динаміка. Державні документи, що регламентують здійснення інноваційної діяльності.

Кредит 3. Перспективні технології навчання української літератури.

Тема 5. Технології навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах. Технології навчання української літератури в

загальноосвітніх навчальних закладах. Теоретичні засади технології вивчення літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах (С. Жила), технології інтерсуб'єктного навчання української літератури в основній школі (В. Уліщенко), технології екзистенціально-діалогічного вивчення літератури в старшій школі (Г. Токмань), технологія вивчення літератури на філософсько-історичних засадах (Ю. Бондаренко).

Тема 6. Технології навчання української літератури у вищій школі. Технології навчання української літератури у вищій школі. Технологізоване навчання літератури (А. Ситченко), , технологія розвитку креативності майбутніх учителів літератури (О. Куцевол).

Кредит 4. Перспективні технології навчання світової літератури.

Тема 7. Сучасні технології вивчення творів світової літератури. Сучасні технології вивчення творів світової літератури. Теоретичні засади технології розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури (О. Ісаєва), технології вивчення перекладних художніх творів (Ж. Клименко), технології контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури (В. Гладишев), технології компаративного аналізу літературних творів (А. Градовський), технології формування інтерпретаційної компетенції старшокласників у процесі вивчення світової літератури (А. Вітченко).

Тема 8. Технологізація підготовки вчителя світової літератури. Технологізація підготовки вчителя світової літератури. Методика підготовки вчителя світової літератури (Л. Мірошніченко).

Рекомендована література

Базова

1. **Базова** Бондаренко Ю. Теорія і практика навчання української літератури на філософсько-історичних засадах у старших класах загальноосвітньої школи : монографія / Юрій Бондаренко. – Ніжин. : Вид-во НДУ імені М. В. Гоголя, 2009. – 351 с.
2. Вітченко А. О. Теорія і технологія формування інтерпретаційної компетенції старшокласників у процесі вивчення світової драматургії : [монографія] / А. О. Вітченко. – Луганськ : Шико, 2007. – 326 с.
3. Гладишев В. В. Теорія і практика контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури : монографія / В. В. Гладишев. – Миколаїв : Іліон, 2006. – 372 с.
4. Градовський А. В. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури : методологія та методика : монографія / А. В. Градовський. – Черкаси : Брама, 2003. – 292 с.
5. Жила С. О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах

- загальноосвітньої школи : монографія / С. О. Жила. – Чернігів : Деснянська правда, 2004. – 360 с.
6. Ісаєва О. О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури : монографія / О. О. Ісаєва. – К : Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2003. – 380 с.
 7. Клименко Ж. В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи : монографія / Ж. В. Клименко. – К. : НПУ імені М. Драгоманова, 2006. – 340 с.
 8. Куцевол О. М. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури : [монографія] / О. М. Куцевол. – Вінниця : Глобус-Прес, 2006. – 348 с.
 9. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах : підручник / Л. Ф. Мірошніченко – К. : Слово, 2010. – 432 с.
 10. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу : монографія / А. Л. Ситченко. – Київ : Ленвіт, 2004. – 304 с.
 11. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі : екзистенціально-діалогічна концепція : монографія / Г. Л. Токмань. – К. : Міленіум, 2002. – 320 с.
 12. Уліщенко В. В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі : монографія / Віолетта Уліщенко. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 398 с.

Допоміжна

1. Богданова І. М. Педагогічна інноватика: навч. посіб. / І. М. Богданова. – Одеса: ТЕС, 2000. – 148 с.
2. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии / В. П. Беспалько. – Москва : Педагогика, 1989. – 192 с.
3. Бондар С. П. Перспективні педагогічні технології в шкільній освіті / С. П. Бондар, Л. Л. Момот, Л. А. Липова, М. І. Головка ; заг. ред. С. П. Бондар. – Рівне : Тетіс, 2003. – 200 с.
4. Васьков Ю. В. Педагогічні теорії, технології, досвід (Дидактичний аспект) / Ю. В. Васьков. – Харків : „Скорпіон”, 2000. – 120 с.
5. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Хрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
6. Кларин М. Н. Инновации в мировой педагогике : обучение на основе исследования, игры и дискуссии (Анализ зарубежного опыта) / М. Н. Кларин. – Рига : НПЦ „Эксперимент”, 1998. – 180 с.
7. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пособ. для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров ; под ред. Е. С. Полат. – М. : Академия, 2002. – 272 с.

8. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін. ; за заг. ред. О. М. Пехоти. – К. : А.С.К., 2001. – 256 с.
9. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии : учеб. пособие / Г. К. Селевко. – М. : Нар. образование, 1998. – 256 с.
10. Ситченко А. Л. Методика викладання літератури : термінологічний словник / А. Л. Ситченко, В. І. Шуляр, В. В. Гладішев ; за ред. проф. А. Л. Ситченка. – К. : Ін Юре, 2008. – 132 с.

Електронні ресурси

Електронні бібліотеки

Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського ([http:// www.nbuv.gov.ua/eb](http://www.nbuv.gov.ua/eb)) – найбільше зібрання книг, журналів, видань, карт, нот, образотворчих матеріалів, рукописів, стародруків, газет, документів на нетрадиційних носіях інформації;

Літературна Інтернет-бібліотека школяра (<http://litbook.by.ru>) – зібрання творів української та зарубіжної літератури, біографії письменників, реферати, корисна інформація;

Українська бібліотека (<http://www.lib.org.ua>) – систематизована бібліотека за розділами: суспільні науки, політика, економіка, історія, культура, біографії, релігія, теологія, права людини;

Український центр (<http://www.ukrcenter.com>) – твори українських і зарубіжних авторів, фольклорні твори, наукові праці та дослідження в галузі української мови та літератури);

Бібліотека Мережі української літератури (<http://www.ukrlib.com.ua>) – біографії та твори українських письменників, реферати, творчі роботи.

Літературні сайти

pisar.tripod.com – класична українська література;

www.poetryclub.com.ua – сучасна поезія світу, критичні матеріали про літераторів;

poetry.uazone.net – українська поезія та фольклор, тексти сучасних пісень, переклади світової поетичної класики;

books.ms.km.ua – твори репресованих українських письменників;

www.lib.proza.com.ua – твори сучасних українських і зарубіжних авторів;

litorpys.narod.net – бібліотека давньоукраїнського письменства, оригінали творів, переклади, коментарі, історичні відомості;

www.nbuv.gov.ua/tb/ukr/html – зібрання творів українського письменства від найдавніших часів до початку ХХ століття.

Довідкові та методичні сайти

Лінгвістичний портал (<http://proling.com>) – частотні словники української мови, онлайнвий українсько-російський перекладач для текстів „Плай-Online” та електронний словник української та російської мов „Уліс OnLine”;

Словники України (<http://www.webber.net.ua/NEWDICT>) – делмверсія повномасштабного українського електронного словника, записаного на компакт-диск (152 тис. слів);

Українська мова (<http://www.ussr.to/ALL/tishkovets>) – довідник з української мови.

Періодика для словесника

„Педагогічна преса” (<http://www.ped-prensa.kiev.ua>) – інструктивно-методична інформація Міністерства освіти і науки України, яка розміщена у фахових журналах, часописах видавництва, фактологічний літературознавчий і лінгвістичний матеріал тощо;

журнал „Дивослово” (E-mail: dyvoslovo@ukr.net) – актуальні методичні матеріали українському словесникові перспективного спрямування;

журнал „Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах” (www.ped-prensa.kiev.ua) – відкриті уроки, методика на кожен день, наука – школі, поетична сторінка й сучасна проза – все для вчителя-україніста;

„Книжковий кур’єр” (www.book-courier.com.ua), *„Книжник-ревію”* (www.elitprofi.com.ua/gazeta), *„Критика”* (www.krytyka.kiev.ua) – літературно-критичні матеріали й тексти художніх творів;

Академ-Прес (<http://www.academpres.kiev.ua>) – ресурс для науковця, вчителя-словесника, студента, учня-читача.

Сайт Науково-методичного центру м. Миколаєва – slovo-divo.ucoz.ua

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: тестування, виконання індивідуальних і групових завдань (проектування навчальних ситуацій, моделей уроків, розробка наочних матеріалів тощо), практичних, лабораторних і контрольних робіт, написання рефератів, повідомлень.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____

Н. І. Василькова

5 вересня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФІЛОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ (МОВА,
ЛІТЕРАТУРА)

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова і література

2018 – 2019 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічні технології філологічної освіти (мова, література)» для студентів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 «Середня освіта» 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Розробники: Ситченко Анатолій Люціанович, доктор педагогічних наук, професор _____ (Ситченко А. Л.);

Мхитарян Ольга Дмитрівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови і літератури _____ (Мхитарян О. Д.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 01 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ (Філатова О. С.)

«29» серпня 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь)	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1. Компетентнісна спрямованість педагогічних технологій (мова, література).	Спеціальність 014 «Середня освіта»	<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 120 год.	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)		II-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,5 год. самостійної роботи студента – 6,5 год.	Ступінь магістра		12 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
			14 год.
		<i>Лабораторні</i>	

		Самостійна робота	
		.	94 год.
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 120 год.: 26 год. – аудиторні заняття, 94 год. – самостійна робота (22% ~ 78%).

1.2. Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь)	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1. Компетентнісна спрямованість педагогічних технологій (мова, література).	Спеціальність 014 «Середня освіта»	<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 120 год.	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	I-й	II-й
		<i>Лекції</i>	
	Ступінь магістра		4 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
			8 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	

			108 год.
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 120 год.: 12 год. – аудиторні заняття, 108 год. – самостійна робота (10% ~ 90%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета вивчення курсу «Педагогічні технології філологічної освіти (мова, література)» – удосконалення якості знань і вмінь слухачів курсу з проблеми технологізації навчального процесу – удосконалення професійної підготовки майбутніх викладачів мовно-літературних дисциплін у вищій школі з проблеми технологізації навчального процесу в умовах виконання ними своїх службових обов'язків на засадах демократизації й гуманізації української вищої школи.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Педагогічні технології філологічної освіти (мова, література)» є:

- визначити філософське підґрунтя сучасних технологій навчання мови та літератури;
- з'ясувати лінгвістичні засади аналізу мовних явищ в контексті технологізованого навчання;
- розкрити літературознавчі основи шкільного вивчення художнього твору в умовах технологізованого навчання;
- висвітлити психолого-педагогічні передумови формування мовної особистості та читацьких умінь у процесі технологізованого вивчення предмета;
- схарактеризувати методичну проблему технологізації мовно-літературної освіти;
- засвоїти актуальні теоретичні моделі технологізованого вивчення мови та літератури;
- розглянути навчальні моделі різних технологій вивчення мовних явищ та художнього твору.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із методикою навчання української мови та літератури, а також – сучасною українською літературною мовою, загальним мовознавством, історичною граматикою й стилістикою української мови та історією й теорією української літератури та історією літературної критики, педагогікою, психологією, філософією, основами наукових досліджень (перший (бакалаврський) рівень). Курсу «Педагогічні технології філологічної освіти (мова, література)» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Історія мови», «Теорія мови», «Історія лінгвістичних вчень», «Стилїстика української мови», «Новітні напрями сучасної лінгвістики», «Технологія аналізу художнього твору», «Теорія і методика педагогічного експерименту», «Використання інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності»,

«Методологія та організація наукових досліджень», «Теорія і практика управління закладом освіти».

– Робоча програма навчальної дисципліни складається з 4-х кредитів.

Результати навчання:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом методичної науки; знання найважливіших методичних вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл;
- здатність до пошуку, оцінювання, інтерпретації та синтезу наукової інформації, отриманої з різних джерел: спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного педагогічного досвіду тощо; вивчення інформаційних технологій та методики їх застосування в навчанні та науковій діяльності фахівця; формування основ неперервного підвищення рівня ІКТ-готовності студентів та її постійного оновлення у професійній діяльності;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- володіння різноплановими методами і способами перевірки знань із української мови і літератури;
- здатність проведення досліджень на належному рівні; уміння застосовувати методологічні прийоми наукових досліджень, сучасні методи та методики системного наукового аналізу у сфері середньої освіти;
- здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі середньої освіти та динаміки її розвитку, основні структурні компоненти та особливості мово- та літературознавчої підготовки фахівця, поглиблення знань в окремих галузях філології та належним чином представлену сформованість мовно-літературних компетенцій;
- здатність демонструвати професійну підготовку майбутніх викладачів у вищій школі, набуття ними навичок володіння різними засобами та формами організації навчального процесу, створення умов для виконання ними своїх службових обов'язків на засадах демократизації й гуманізації української вищої школи.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають оволодіти такими **компетентностями**:

I. Загальнопредметні:

- уміти планувати навчально-виховну роботу викладача з урахуванням сучасних тенденцій розвитку методичної науки і практики;

- знати основи мовознавчих, літературознавчих і методичних дисциплін філологічного циклу;
- володіти психолого-педагогічними засадами організації навчально-виховного процесу у вищій школі та загальноосвітніх навчальних закладах нового типу;
- удосконалювати вміння аналізувати художні твори на основі знання теоретичних засад літературного аналізу;
- удосконалювати вміння аналізувати мовні явища на основі знання теоретичних засад лінгводидактики;
- уміти методично грамотно опрацьовувати нормативні документи та науково-методичні першоджерела, сукупність яких регулює навчально-виховний процес у вищій школі та загальноосвітніх навчальних закладах нового типу;
- розвивати вміння творчо створювати та реалізувати навчальні моделі лекційних, практичних і лабораторних занять із мовознавчих, літературознавчих і методичних дисциплін, ефективно проектувати виховну та наукову роботу на основі засвоєних педагогічних технологій;
- формувати вміння творчо застосовувати набуті знання під час проходження виробничої практики;
- уміти аналізувати педагогічний досвід колег, цілеспрямовано підвищуючи свій освітньо-професійний рівень;
- упроваджувати ІКТ у ході навчально-практичної, наукової роботи та майбутньої професійної діяльності;
- засвоїти основні досягнення історії вітчизняної та світової філософської, лінгвістичної, літературознавчої, психолого-педагогічної та методичної думки;
- уміти застосовувати досягнення національної та світової культури під час розв'язання особистих професійних та життєвих проблем;
- формувати вміння чітко й логічно висловлювати власні думки завдяки засвоєнню основ культури мислення;

- володіти етичними та правовими нормами організації навчально-виховного процесу під час навчання дисциплін філологічного циклу на технологічній основі;
- набути вміння власної оцінки історичних процесів в Україні та за її межами у зв'язку з інтерпретацією художніх творів;
- вільно орієнтуватися у вивченому матеріалі з проблеми педагогічних технологій філологічної освіти;
- володіти вмінням планувати та здійснювати самостійну пошукову діяльність;
- формувати вміння наукової організації педагогічної праці;
- уміти здійснювати пошук необхідної інформації, використовуючи довідкову літературу, електронні бази даних та ІКТ.

II. Фахові:

- здатність орієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку мовно-літературної освіти в Україні;
- знати мовознавчі, філософсько-літературознавчі, психолого-педагогічні та методичні засади сучасних технологій навчання літератури;
- здатність оперувати основними поняттями й термінами педагогічних технологій філологічної освіти (мова, література);
- уміти проектувати різноманітні теоретичні моделі технологізованого вивчення мови та літератури на основі засвоєних концепцій формування в учнів мовної та читацької компетентності;
- уміти розробляти навчальні моделі різних технологій вивчення мовних явищ та художнього твору;
- потреба застосовувати елементи технологій навчання мови та літератури у власній професійній діяльності;
- екстраполювати засвоєні основи технологій навчання української мови та літератури на вивчення предметів в умовах інклюзивної освіти;
- володіти методикою виховання в учнів загальноосвітніх закладів нового типу та студентів вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації засобами вивчення мови та літератури на технологічній основі усвідомлення

ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, бажання дотримуватися здорового способу життя, а також здатності протистояти злу, примітивним поглядам і смакам, зокрема запобігання та протидії домашньому насиллю.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Наукові засади сучасних педагогічних технологій

Тема 1. Методологічне підґрунтя педагогічних технологій мовної освіти.

Тема 2. Теоретичні основи технологізації вивчення літературознавчих дисциплін.

Кредит 2. Перспективні технології навчання української мови.

Тема 3. Технології загальної мовної освіти.

Тема 4. Сучасні технології мовної освіти у ЗВО.

Кредит 3. Перспективні технології навчання української літератури.

Тема 5. Технології навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах.

Тема 6. Технології навчання української літератури у вищій школі.

Кредит 4. Перспективні технології навчання світової літератури.

Тема 7. Сучасні технології вивчення творів світової літератури.

Тема 8. Технологізація підготовки вчителя світової літератури.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Денна форма навчання

5. Назви кредитів і тем	Кількість годин				
	Усьо -го	у тому числі			
		л	п	лаб.	інд.

1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Наукові засади сучасних педагогічних технологій						
Тема 1. Методологічне підґрунтя педагогічних технологій мовної освіти.	16	2	2			12
Тема 2. Теоретичні основи технологізації вивчення літературознавчих дисциплін.	14	2				12
	30	4	2			24
Кредит 2. Перспективні технології навчання української мови						
Тема 3. Технології загальної мовної освіти.	15	2	2			11
Тема 4. Сучасні технології мовної освіти у ЗВО.	15	2	2			11
	30	4	4			22
Кредит 3. Перспективні технології навчання української літератури						
Тема 5. Технології навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах.	15	2	2			11
Тема 6. Технології навчання української літератури у вищій школі.	15	2	2			11
	30	4	4			22
Кредит 4. Перспективні технології навчання світової літератури						
Тема 7. Сучасні технології вивчення творів світової літератури.	15		2			13
Тема 8. Технологізація підготовки вчителя світової літератури.	15		2			13
	30		4			26
Усього годин:	120	12	14			94

4.2. Заочна форма навчання

6. Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усьо -го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Наукові засади сучасних педагогічних технологій						
Тема 1. Методологічне підґрунтя педагогічних технологій мовної освіти.	15	2				13
Тема 2. Теоретичні основи технологізації вивчення літературознавчих дисциплін.	15	2				13
	30	4				26
Кредит 2. Перспективні технології навчання української мови						
Тема 3. Технології загальної мовної освіти.	15		2			13
Тема 4. Сучасні технології мовної освіти у ЗВО.	15		2			13
	30		4			26
Кредит 3. Перспективні технології навчання української літератури						
Тема 5. Технології навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах.	15		2			13
Тема 6. Технології навчання української літератури у вищій школі.	15		2			13
	30		4			26
Кредит 4. Перспективні технології навчання світової літератури						

Тема 7. Сучасні технології вивчення творів світової літератури.	15					15
Тема 8. Технологізація підготовки вчителя світової літератури.	15					15
	30					30
Усього годин:	120	4	8			108

6.1. Теми практичних занять (для денної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Наукові засади сучасних педагогічних технологій</i>		
1.	Теоретичні орієнтири педагогічних технологій навчання мови	
	Тема 1. Методологічне підґрунтя педагогічних технологій мовної освіти	2
	Тема 2. Теоретичні основи технологізації вивчення літературознавчих дисциплін	
<i>Кредит 2. Перспективні технології навчання української мови</i>		
2.	Педагогічні технології шкільного вивчення української мови	
	Тема 3. Технології загальної мовної освіти	2
3.	Технологізація мовної підготовки фахівця-філолога	
	Тема 4. Сучасні технології мовної освіти у ЗВО	2
<i>Кредит 3. Перспективні технології навчання української літератури</i>		
4.	Педагогічні технології шкільного вивчення української літератури	
	Тема 5. Технології навчання української літератури в	2

	загальноосвітніх навчальних закладах	
5.	Технологізація літературознавчої підготовки фахівця-філолога	
	Тема 6. Технології навчання української літератури у вищій школі	2
<i>Кредит 4. Перспективні технології навчання світової літератури</i>		
6.	Технології навчання світової літератури в загальноосвітніх навчальних закладах	
	Тема 7. Сучасні технології вивчення творів світової літератури	2
7.	Технології навчання світової літератури у вищій школі	
	Тема 8. Технологізація підготовки вчителя світової літератури	2
Разом:		14

6.2. Теми практичних занять (для заочної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Наукові засади сучасних педагогічних технологій</i>		
	Тема 1. Методологічне підґрунтя педагогічних технологій мовної освіти	
	Тема 2. Теоретичні основи технологізації вивчення літературознавчих дисциплін	
<i>Кредит 2. Перспективні технології навчання української мови</i>		
1.	Педагогічні технології шкільного вивчення української мови	
	Тема 3. Технології загальної мовної освіти	2
2.	Технологізація мовної підготовки фахівця-філолога	
	Тема 4. Сучасні технології мовної освіти у ЗВО	2
<i>Кредит 3. Перспективні технології навчання української літератури</i>		

3.	Педагогічні технології шкільного вивчення української літератури	
	Тема 5. Технології навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах	2
4.	Технологізація літературознавчої підготовки фахівця-філолога	
	Тема 6. Технології навчання української літератури у вищій школі	2
<i>Кредит 4. Перспективні технології навчання світової літератури</i>		
	Тема 7. Сучасні технології вивчення творів світової літератури	
	Тема 8. Технологізація підготовки вчителя світової літератури	
Разом:		8

6.1. Самостійна робота (для денної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Наукові засади сучасних педагогічних технологій</i>		
1.	Тема 1. Методологічне підґрунтя педагогічних технологій мовної освіти. Технологічний підхід в мовній освіті. Сутність та основні ознаки педагогічної технології навчання мови. Історія становлення педагогічних технологій мовної освіти. Класифікація педагогічних технологій мовної підготовки.	12
2.	Тема 2. Теоретичні основи технологізації вивчення літературознавчих дисциплін. Перспективні педагогічні технології: філософсько-літературознавчі, психолого-педагогічні, методичні засади технологізації літературної освіти.	12
<i>Кредит 2. Перспективні технології навчання української мови</i>		
3.	Тема 3. Технології загальної мовної освіти. Характеристика основних технологій у навчанні української мови. Технологія	12

	<p>сучасного уроку мови та її складові. Системний підхід у навчанні мови. Інтерактивне навчання мови як сукупність технологій. Інтерактивні методи навчання мови.</p> <p>Особистісно орієнтована освіта і технології. Особистісний підхід у дидактиці та історія його виникнення. Концептуальні положення, мета і завдання особистісно орієнтованого навчання мови. Особистісно орієнтовані технології на уроках української мови та їх характеристика.</p> <p>Інтегрована технологія в навчанні української мови. Міжпредметні зв'язки з української мови та їх типи. Типи інтегрованих уроків з української мови.</p> <p>Проектна технологія в навчанні української мови. Організаційні умови реалізації навчально-виховних проектів. Типи навчальних проектів. Технологія навчання мови як дослідження. Технологія організації групової діяльності. Особливості і функції групової діяльності на уроках мови. Методика організації роботи в групах.</p> <p>Технологія розвивального навчання. Історія виникнення розвивального навчання. Проблемність у навчанні мови.</p> <p>Інформаційні технології в лінгводидактиці. Основи інформаційної культури учнів та вчителів. Основні типи комп'ютерних навчальних програм з української мови.</p>	
4.	<p>Тема 4. Сучасні технології мовної освіти у ЗВО. Перспективи впровадження інформаційних технологій у сучасній мовній освіті. Дистанційна освіта в лінгводидактиці.</p> <p>Модульна технологія. Вивчення програмового матеріалу укрупненими частинами.</p> <p>Інноваційна діяльність учителя-словесника. Значення інноваційної педагогічної діяльності для розвитку системи сучасної мовної освіти та професійного становлення вчителя-словесника. Педагогічний досвід та його співвідношення з педагогічною інновацією. Антиінноваційні бар'єри у професійній діяльності вчителя-словесника та шляхи їх подолання. Рівні готовності вчителя-словесника до</p>	12

	інноваційної діяльності, її структура, динаміка. Державні документи, що регламентують здійснення інноваційної діяльності.	
<i>Кредит 3. Перспективні технології навчання української літератури</i>		
5.	Тема 5. Технології навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах. Теоретичні засади технології вивчення літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах (С. Жила), технології інтерсуб'єктного навчання української літератури в основній школі (В. Уліщенко), технології екзистенціально-діалогічного вивчення літератури в старшій школі (Г. Токмань), технологія вивчення літератури на філософсько-історичних засадах (Ю. Бондаренко).	12
6.	Тема 6. Технології навчання української літератури у вищій школі. Технологізоване навчання літератури (А. Ситченко), , технологія розвитку креативності майбутніх учителів літератури (О. Куцевол).	11
<i>Кредит 4. Перспективні технології навчання світової літератури</i>		
7.	Тема 7. Сучасні технології вивчення творів світової літератури. Теоретичні засади технології розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури (О. Ісаєва), технології вивчення перекладних художніх творів (Ж. Клименко), технології контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури (В. Гладишев), технології компаративного аналізу літературних творів (А. Градовський), технології формування інтерпретаційної компетенції старшокласників у процесі вивчення світової літератури (А. Вітченко).	12
8.	Тема 8. Технологізація підготовки вчителя світової літератури. Методика підготовки вчителя світової літератури (Л. Мірошніченко).	11
Разом:		94

6.2. Самостійна робота (для заочної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Наукові засади сучасних педагогічних технологій</i>		
1.	Тема 1. Методологічне підґрунтя педагогічних технологій мовної освіти. Технологічний підхід в мовній освіті. Сутність та основні ознаки педагогічної технології навчання мови. Історія становлення педагогічних технологій мовної освіти. Класифікація педагогічних технологій мовної підготовки.	14
2.	Тема 2. Теоретичні основи технологізації вивчення літературознавчих дисциплін. Перспективні педагогічні технології: філософсько-літературознавчі, психолого-педагогічні, методичні засади технологізації літературної освіти.	14
<i>Кредит 2. Перспективні технології навчання української мови</i>		
3.	<p>Тема 3. Технології загальної мовної освіти. Характеристика основних технологій у навчанні української мови. Технологія сучасного уроку мови та її складові. Системний підхід у навчанні мови. Інтерактивне навчання мови як сукупність технологій. Інтерактивні методи навчання мови.</p> <p>Особистісно орієнтована освіта і технології. Особистісний підхід у дидактиці та історія його виникнення. Концептуальні положення, мета і завдання особистісно орієнтованого навчання мови. Особистісно орієнтовані технології на уроках української мови та їх характеристика.</p> <p>Інтегрована технологія в навчанні української мови. Міжпредметні зв'язки з української мови та їх типи. Типи інтегрованих уроків з української мови.</p> <p>Проектна технологія в навчанні української мови. Організаційні умови реалізації навчально-виховних проектів. Типи навчальних проектів. Технологія навчання мови як дослідження. Технологія організації групової діяльності. Особливості і функції групової діяльності на уроках мови.</p>	14

	<p>Методика організації роботи в групах.</p> <p>Технологія розвивального навчання. Історія виникнення розвивального навчання. Проблемність у навчанні мови.</p> <p>Інформаційні технології в лінгводидактиці. Основи інформаційної культури учнів та вчителів. Основні типи комп'ютерних навчальних програм з української мови.</p>	
4.	<p>Тема 4. Сучасні технології мовної освіти у ЗВО. Перспективи впровадження інформаційних технологій у сучасній мовній освіті. Дистанційна освіта в лінгводидактиці.</p> <p>Модульна технологія. Вивчення програмового матеріалу укрупненими частинами.</p> <p>Інноваційна діяльність учителя-словесника. Значення інноваційної педагогічної діяльності для розвитку системи сучасної мовної освіти та професійного становлення вчителя-словесника. Педагогічний досвід та його співвідношення з педагогічною інновацією. Антиінноваційні бар'єри у професійній діяльності вчителя-словесника та шляхи їх подолання. Рівні готовності вчителя-словесника до інноваційної діяльності, її структура, динаміка. Державні документи, що регламентують здійснення інноваційної діяльності.</p>	14
<i>Кредит 3. Перспективні технології навчання української літератури</i>		
5.	<p>Тема 5. Технології навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах. Теоретичні засади технології вивчення літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах (С. Жила), технології інтерсуб'єктного навчання української літератури в основній школі (В. Уліщенко), технології екзистенціально-діалогічного вивчення літератури в старшій школі (Г. Токмань), технологія вивчення літератури на філософсько-історичних засадах (Ю. Бондаренко).</p>	13
6.	<p>Тема 6. Технології навчання української літератури у вищій</p>	13

	школі. Технологізоване навчання літератури (А. Ситченко), , технологія розвитку креативності майбутніх учителів літератури (О. Куцевол).	
<i>Кредит 4. Перспективні технології навчання світової літератури</i>		
7.	Тема 7. Сучасні технології вивчення творів світової літератури. Теоретичні засади технології розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури (О. Ісаєва), технології вивчення перекладних художніх творів (Ж. Клименко), технології контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури (В. Гладишев), технології компаративного аналізу літературних творів (А. Градовський), технології формування інтерпретаційної компетенції старшокласників у процесі вивчення світової літератури (А. Вітченко).	13
8.	Тема 8. Технологізація підготовки вчителя світової літератури. Методика підготовки вчителя світової літератури (Л. Мірошніченко).	13
Разом:		108

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Компетентнісна спрямованість педагогічних технологій (мова, література).

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
А	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано

B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Відповідно розподіл балів, що отримують студенти за 4 крд.:

Поточне тестування та самостійна робота														Накопичувальні бали / сума
Іспит														
	Кредит 1		Кредит 2				Кредит 3				Кредит 4			
	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	
	1	2	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	
Практичні заняття	10			10	10			10	10	10	10		10	80
Лабораторна робота														
Самостійна робота	45	45	10	10	5	5	5	5	5	5	30	30	20	220
КР						50				50				100
Усього	100		100				100				100			400

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на основі результатів вивчення навчального матеріалу за 100-бальною шкалою та шкалою ECTS:

• 90–100 балів – оцінка А («відмінно») виставляється студенту за високий рівень знань навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, уміння аналізувати

явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку з використанням міжпредметних зв'язків; уміння повно, чітко, лаконічно, логічно, послідовно відповідати на поставлені запитання; уміння застосовувати теоретичні положення під час творчого розв'язання практичних завдань; вільне володіння предметною термінологією та сучасною українською літературною мовою;

- 80–89 балів – оцінка В («добре») виставляється студенту за умови достатнього знання основних закономірностей вивченого та володіння понятійним апаратом засвоєного предмета; уміння й навички правильно, логічно, послідовно викласти основний зміст навчального матеріалу, висловити власну думку, зробити висновки; уміння застосовувати вивчене під час комплексного розв'язання практичних завдань; уміння доречно використовувати довідкову літературу; достатнє володіння сучасною українською літературною мовою; у відповіді допускаються 1–2 незначні неточності під час тлумачення мовних, теоретико-літературознавчих, педагогічних явищ або у використанні мовно- та літературознавчої, методичної термінології.

- 65–79 балів – оцінка С («добре») виставляється студенту за загалом правильне розуміння й достатнє знання навчального матеріалу, достатнє володіння понятійним апаратом предмета; уміння й навички досить правильного, логічного, послідовного висвітлення основного змісту вивченого; уміння застосовувати вивчене під час комплексного розв'язання практичних завдань; уміння доречно використовувати довідкову літературу; достатнє володіння сучасною українською літературною мовою; у відповіді допускається 1 значна неточність під час тлумачення мовних, теоретико-літературознавчих, педагогічних явищ або у використанні мовно- та літературознавчої, методичної термінології.

- 55–64 бали – оцінка D («задовільно») виставляється студенту за посередні знання навчального матеріалу, що виявляється у правильному викладі вивченого на репродуктивному рівні; у недостатньо аргументованій відповіді, що засвідчує прогалини у знаннях: висвітлює окремі питання частково й непослідовно, містить помилки в узагальненні, неповне обґрунтування висновків, грубі помилки під час тлумачення мовних, теоретико-літературознавчих, педагогічних явищ або у використанні мовно- та літературознавчої, методичної термінології; недостатнє застосування

теоретичних положень під час розв'язання практичних завдань; відображає часткове володіння сучасною українською літературною мовою.

- 50–54 бали – оцінка Е («задовільно») виставляється, якщо знання й уміння студента в основному відповідають мінімальним критеріям: навчальний матеріал викладається на репродуктивному рівні, демонструється володіння предметною термінологією, теоретичні положення ілюструються прикладами, однак допускаються грубі помилки під час розкриття окремих теоретичних положень, неточності в розумінні та інтерпретації мовних, теоретико-літературознавчих і педагогічних явищ, відчуваються труднощі у використанні засвоєного в ході розв'язання практичних завдань, нездатність самостійно зробити висновки; недостатній рівень сформованості мовної й мовленнєвої культури.

- 35–49 балів – оцінка FX («незадовільно» з можливістю повторного складання екзамену чи заліку) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, відповідь має переважно фрагментарний і репродуктивний характер, не відображає засвоєння основних понять, містить суттєві помилки, невміння застосувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань; низький рівень сформованості мовної культури.

- 1–34 бали – оцінка F («незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням курсу) виставляється за незнання переважної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння зорієнтуватися під час розв'язання практичних завдань, незнання фундаментальних положень мовних, теоретико-літературознавчих та методичної наук.

Під час оцінювання контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань;
- б) оцінка «добре» ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
- в) оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- г) оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Ці оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

«5» – 45-50 балів;

«4» – 38-44 бали;

«3» – 25-37 балів;

«2» – 1-24 балів.

9. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Репродуктивний метод (конспектування монографій, методичних посібників, статей у фахових виданнях), частково-пошуковий метод (проблемні лекції, розв'язання проблемних завдань), метод вправ (проектування мовно-літературних завдань, моделювання навчальних ситуацій, створення конспектів занять із мово- та літературознавчих дисциплін та ін.), дослідницький метод (аналіз аспектних методичних проблем та фрагментів занять і виховних заходів); інтерактивні імітаційні методи (рольові ігри, ситуативні завдання з використанням ІКТ) та ін.

11. Методичне забезпечення

1. Мхитарян О. Підвищення навчальних досягнень учнів з української літератури : монографія. Миколаїв : Іліон, 2014. 232 с.

2. Мхитарян О. Аналіз жанрово-стильових особливостей драматичних творів Івана Карпенка-Карого: теорія і практика навчання. Ідіостиль автора-творця: мовно-літературна парадигма : монографія / за ред. О. С. Філатової. Миколаїв : ФОП Швець В. М., 2018. С. 324–346.

3. Філологічні дослідження : методологія, інструментарій, організація, апробація : навч.-метод. посіб. / Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського ; заг. ред. О. С. Філатової. – Миколаїв : Іліон, 2015. – 101 с. (співавт.)

4. Мхитарян О. Д. Проблеми підготовки студентів-філологів до навчально-корекційної роботи в школі / О. Д. Мхитарян // Науковий вісник

Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : збірник наукових праць. – Випуск 1.39. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2012. – С. 192–195. – (Серія «Педагогічні науки»).

5. Мхитарян О. Д. Ідеї педагогіки добра й діалогу В. О. Сухомлинського в навчально-корекційній роботі вчителя літератури / О. Д. Мхитарян // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : збірник наукових праць / за ред. О. Я. Савченко, О. В. Сухомлинської. – Випуск 1.47 (114). – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2014. – С. 189–193.

6. Мхитарян О. Д., Яременко С. А. Специфіка художнього моделювання образів-антиподів у «Казці про калинову сопілку» О. Забужко / О. Д. Мхитарян, С. А. Яременко // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство) : зб. наук. пр. – Вип. 1(15). – Квітень. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. – С. 101–104.

7. Мхитарян О. Д. Методичне забезпечення корегованого навчання літератури: проблеми й перспективи / О. Д. Мхитарян // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. – № 3 (50), вересень 2015. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. – С. 200–205.

8. Мхитарян О. Д. Оптимізація навчання літератури підлітків із низьким рівнем успішності / О. Д. Мхитарян // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. – № 4 (51), грудень 2015. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. – С. 129–135.

9. Мхитарян О. Д. Філософсько-літературознавчі аспекти розвитку читацьких здібностей учнів / О. Д. Мхитарян // ScienceRise. Педагогічна освіта. – 2015. – № 12/5 (17). – С. 53–60.

10. Мхитарян О., Головіна Т. Формування теоретико-літературної компетенції підлітків засобами ІКТ / О. Мхитарян, Т. Головіна // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. – № 1 (52), лютий 2016. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. – С. 108–113.

11. Мхитарян О. Д. Технологізація підготовки фахівців-філологів до корегованого навчання літератури / О. Д. Мхитарян // Вісник Луганського

національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. Ч. III : зб. наук. пр. – № 6 (303), жовтень 2016. – Старобільськ : ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2016. – С. 152–160.

12. Мхитарян О., Кодрул О. Особливості підготовки студентів до корегованого навчання під час вивчення літературної байки в школі / О. Мхитарян, О. Кодрул // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. – № 4 (55), грудень 2016. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. – С. 42–47.

13. Мхитарян О., Філь Д. Теоретичні аспекти підготовки студентів до навчально-корекційної роботи засобами вивчення сучасного фентезі. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. № 1 (56), лютий. – С. 229–234.

14. Мхитарян О., Смутченко І. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій на уроках літератури рідного краю. Текст. Контекст. Інтертекст : наук. ел. журнал / за ред. О. Філатової. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. Вип. 1. С. 5. URL : <http://text-intertext.in.ua>

15. Мхитарян О., Жмуркова В. «Виховання розуму і почуттів» під час формування в шестикласників аналітичних здібностей : (на прикладі вивчення творів А. Чехова). Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / за ред. Т. Степанової. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. Травень № 2 (57), С. 335–341.

16. Мхитарян О., Любенко О., Руденко К. Формування методичної компетенції майбутніх фахівців-філологів засобами ІКТ. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / за ред. Т. Степанової. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. № 1 (60), лютий. С. 211–217.

12. Рекомендована література

Базова

13. Бондаренко Ю. Теорія і практика навчання української літератури на філософсько-історичних засадах у старших класах загальноосвітньої школи : монографія / Юрій Бондаренко. – Ніжин. : Вид-во НДУ імені М. В. Гоголя, 2009. – 351 с.
14. Вітченко А. О. Теорія і технологія формування інтерпретаційної компетенції старшокласників у процесі вивчення світової драматургії : [монографія] / А. О. Вітченко. – Луганськ : Шико, 2007. – 326 с.
15. Гладишев В. В. Теорія і практика контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури : монографія / В. В. Гладишев. – Миколаїв : Іліон, 2006. – 372 с.
16. Градовський А. В. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури : методологія та методика : монографія / А. В. Градовський. – Черкаси : Брама, 2003. – 292 с.
17. Жила С. О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи : монографія / С. О. Жила. – Чернігів : Деснянська правда, 2004. – 360 с.
18. Ісаєва О. О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури : монографія / О. О. Ісаєва. – К : Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2003. – 380 с.
19. Клименко Ж. В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи : монографія / Ж. В. Клименко. – К. : НПУ імені М. Драгоманова, 2006. – 340 с.
20. Куцевол О. М. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури : [монографія] / О. М. Куцевол. – Вінниця : Глобус-Прес, 2006. – 348 с.
21. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах : підручник / Л. Ф. Мірошніченко – К. : Слово, 2010. – 432 с.
22. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу : монографія / А. Л. Ситченко. – Київ : Ленвіт, 2004. – 304 с.
23. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі : екзистенціально-діалогічна концепція : монографія / Г. Л. Токмань. – К. : Міленіум, 2002. – 320 с.
24. Уліщенко В. В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі : монографія / Віолетта Уліщенко. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 398 с.

11. Богданова І. М. Педагогічна інноватика: навч. посіб. / І. М. Богданова. – Одеса: ТЕС, 2000. – 148 с.
12. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии / В. П. Беспалько. – Москва : Педагогика, 1989. – 192 с.
13. Бондар С. П. Перспективні педагогічні технології в шкільній освіті / С. П. Бондар, Л. Л. Момот, Л. А. Липова, М. І. Головка ; заг. ред. С. П. Бондар. – Рівне : Тетіс, 2003. – 200 с.
14. Васьков Ю. В. Педагогічні теорії, технології, досвід (Дидактичний аспект) / Ю. В. Васьков. – Харків : „Скорпіон”, 2000. – 120 с.
15. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Хрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
16. Кларин М. Н. Инновации в мировой педагогике : обучение на основе исследования, игры и дискуссии (Анализ зарубежного опыта) / М. Н. Кларин. – Рига : НПЦ „Эксперимент”, 1998. – 180 с.
17. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пособ. для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров ; под ред. Е. С. Полат. – М. : Академия, 2002. – 272 с.
18. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін. ; за заг. ред. О. М. Пехоти. – К. : А.С.К., 2001. – 256 с.
19. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии : учеб. пособие / Г. К. Селевко. – М. : Нар. образование, 1998. – 256 с.
20. Ситченко А. Л. Методика викладання літератури : термінологічний словник / А. Л. Ситченко, В. І. Шуляр, В. В. Гладішев ; за ред. проф. А. Л. Ситченка. – К. : Ін Юре, 2008. – 132 с.

Електронні ресурси

Електронні бібліотеки

Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського ([http:// www.nbuv.gov.ua/eb](http://www.nbuv.gov.ua/eb)) – найбільше зібрання книг, журналів, видань, карт, нот, образотворчих матеріалів, рукописів, стародруків, газет, документів на нетрадиційних носіях інформації;

Літературна Інтернет-бібліотека школяра (<http://litbook.by.ru>) – зібрання творів української та зарубіжної літератури, біографії письменників, реферати, корисна інформація;

Українська бібліотека (<http://www.lib.org.ua>) – систематизована бібліотека за розділами: суспільні науки, політика, економіка, історія, культура, біографії, релігія, теологія, права людини;

Український центр (<http://www.ukrcenter.com>) – твори українських і зарубіжних авторів, фольклорні твори, наукові праці та дослідження в галузі української мови та літератури);

Бібліотека Мережі української літератури (<http://www.ukrlib.com.ua>) – біографії та твори українських письменників, реферати, творчі роботи.

Літературні сайти

pisar.tripod.com – класична українська література;
www.poetryclub.com.ua – сучасна поезія світу, критичні матеріали про літераторів;

poetry.uazone.net – українська поезія та фольклор, тексти сучасних пісень, переклади світової поетичної класики;

books.ms.km.ua – твори репресованих українських письменників;
www.lib.proza.com.ua – твори сучасних українських і зарубіжних авторів;

litopys.narod.net – бібліотека давньоукраїнського письменства, оригінали творів, переклади, коментарі, історичні відомості;

www.nbuv.gov.ua/tb/ukr/html – зібрання творів українського письменства від найдавніших часів до початку ХХ століття.

Довідкові та методичні сайти

Лінгвістичний портал (<http://proling.com>) – частотні словники української мови, онлайнвий українсько-російський перекладач для текстів „Плай-Online” та електронний словник української та російської мов „Уліс OnLine”;

Словники України (<http://www.webber.net.ua/NEWDICT>) – делмверсія повномасштабного українського електронного словника, записаного на компакт-диск (152 тис. слів);

Українська мова (<http://www.ussr.to/ALL/tishkovets>) – довідник з української мови.

Періодика для словесника

„Педагогічна преса” (<http://www.ped-prensa.kiev.ua>) – інструктивно-методична інформація Міністерства освіти і науки України, яка розміщена у фахових журналах, часописах видавництва, фактологічний літературознавчий і лінгвістичний матеріал тощо;

журнал „Дивослово” (E-mail:dyvoslovo@ukr.net) – актуальні методичні матеріали українському словесникові перспективного спрямування;

журнал „Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах” (www.ped-prensa.kiev.ua) – відкриті уроки, методика на кожен день, наука – школі, поетична сторінка й сучасна проза – все для вчителя-україніста;

„Книжковий кур’єр” (www.book-courier.com.ua), *„Книжник-ревію”* (www.elitprofi.com.ua/gazeta), *„Критика”* (www.krytyka.kiev.ua) – літературно-критичні матеріали й тексти художніх творів;

Академ-Прес (<http://www.academpres.kiev.ua>) – ресурс для науковця, вчителя-словесника, студента, учня-читача.
Сайт Науково-методичного центру м. Миколаєва – slovo-divo.ucoz.ua

13. Інформаційні ресурси

1. Пентилюк М.І., Окуневич Т.Г. Методика навчання української мови у таблицях і схемах: навчальний посібник. - К.: Ленвіт, 2006.-134 с. – 30 примірників.
2. Потапенко О.І., Потапенко Г.і. Методика викладання української мови. Практикум: навч. посібник. - К.: Вища школа, 1992. - 126с. – 45 примірників.-
3. Технологія сучасного уроку мови / За ред. Н.Остапенко. - Черкаси, 1999.-128 с. – 20 примірників.
4. Грибан Г., Кучерук О. Практикум з методики викладання української мови. - Київ: Кондор, 2003. - 160 с. – 25 примірників.
5. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах / За ред. М.І.Пентилюк: Підручник для студентів-філологів. - К.: Ленвіт, 2000. - 264 с. – 30 примірників.
6. Караман С. Методика навчання української мови в гімназії. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. - Київ: Ленвіт, 2000.-270 с.- 22 примірники.
7. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / Колектив авторів за редакцією М.І. Пентилюк: М.І. Пентилюк, С.О. Караман, О.В. Караман та ін. - К.: Ленвіт, 2004. - 400 с. – 25 примірників.
8. Наукові основи методики літератури : навч.-метод. посіб. / за ред. д-ра пед. наук, проф., чл.-кор. АПН України Н. Й. Волошиної. – К. : Ленвіт, 2002. – 344 с. – **98 екз.**
9. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. для студ. вищих закладів

освіти / Є. А. Пасічник. – К. : Ленвіт, 2000. – 384 с. – **94 екз.**

10. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах : навч. посіб. для студентів-філологів / А. Л. Ситченко. – Київ : Ленвіт, 2011. – 291 с. – **10 екз.**